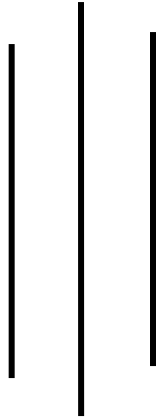

सातौ गाउसभाको बैठकमा उपाध्यक्ष पुष्पा कुमारी बोहरा ज्युबाट प्रस्तुत
आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को
नीति, कार्यक्रम तथा वार्षिक बजेट वक्तव्य

सिद्ध कुमाख गाउँपालिका
ढोरचौर, सल्यान
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

२०७७ असार १० गते बुधवार

सभाध्यक्ष महोदय

उपस्थित गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्य ज्युहरु,

राजनितिक दलका पदाधिकारी, सम्पूर्ण कर्मचारी, शिक्षक प्रतिनिधि, उद्योग वाणिज्य संघका प्रतिनिधि, गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधि, सुरक्षाकर्मी, सञ्चारकर्मी, अगुवा कृषक सामुदायिक वनका प्रतिनिधि, विभिन्न क्षेत्रबाट पाल्नुभएका बौद्धिक व्यक्तित्वहरु तथा उपस्थित आमा बुवा, दाजु भाई तथा दिदीबहिनीहरु,

सार्वभौमसत्ता सम्पन्न नेपाली नागरिकको बलिदानीपूर्ण ऐतिहासिक संघर्षबाट प्राप्त उपलब्धीहरुलाई दिगो एवं संस्थागत गर्न जननिर्वाचित संविधानसभाबाट घोषणा भएको नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेको संघिय शासन प्रणालीको अवधारणा अनुसार गठित सिद्ध कुमाख गाँउपालिकाको प्रतिनिधीमुलक यस सम्मानित गाँउसभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०७७/२०७८ को विनियोजन विधेयकमा समावेश हुने बजेट तथा कार्यक्रमका सिद्धान्त,उदेश्य,प्राथमिकता र प्रमुख नीतीहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु ।

यस विशिष्ट अवसरमा सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाको गरिमामय गाउँसभा समक्ष आगामी आर्थिक वर्षको वजेट तथा कार्यक्रमका सिद्धान्त र प्राथमिकताहरु प्रस्तुत गर्नु पूर्व लोकतान्त्रिक गणतन्त्र,संघियता,धर्म निरपेक्षता, समावेशीता,समाजिक न्याय स्थापनार्थ जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात विर सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । यस अवसरमा सम्पूर्ण आदरणीय अग्रज,सहिद परिवार,आन्दोलनका घाइते तथा द्वन्द पिडितहरु, अपांग तथा वेपत्ता योद्धाहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछौ ।

छिमेकी राष्ट्रबाट अतिक्रमित भुमि कालापानी,लिपुलेक र लिम्पियाधुरा सहित समेटेर नेपालको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्सा जारी गरेकोमा नेपाल सरकारलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछौ । साथै उक्त भुमि सवै पक्षको पहल र सहयोगमा यथासक्य छिटो नेपालको नियन्त्रणमा आउने कुराको आशा गरेका छौ ।

कोभिड १९ को विश्वव्यापी महामारीबाट मुलुक आक्रान्त भएको छ ,यो घडीमा मुलुक भित्र तथा मुलुक बाहिर आफनो अमुल्य जीवन गुमाउनु भएका नेपाली दाजुभाइ दिदीबहिनीहरुमा हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछौ भने शोकाकुल परिवारजनमा हार्दिक समावेदना व्यक्त गर्दछौ र संक्रमितहरुको शिघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना गर्दछौ ।

यस सिद्ध कुमाख गाँउपालिकाले सवै पक्षको सहयोग र समन्वयमा महामारीको सुरुवाती अवस्था देखि नै कोभिड १९ को रोकथाम र नियन्त्रणका लागि लिएको रणनीती,प्रतिकार्य योजना र सक्रियताको कारणले हाल सम्म यसको संक्रमणलाई समुदायमा फैलन नदिई हाम्रो नियन्त्रणमा राख्न सफल भएका छौ । तर निकै सावधानी तथा होसियारी पुर्वक काम गर्नुपर्ने देखिन्छ । यस विपत प्रतिकार्य समुहमा अग्रपंतीमा रहेर काम गरि रहनु भएका स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी ,गाँउपालिकाका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधी ज्युहरु ,कर्माचारीहरुमा कामको उच्च प्रशंसा गर्दै समन्वय र सहयोग गर्नुहुने संघसस्था,नागरिक समाज आमसञ्चार जगत र आम जनसमुदायलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछौ र निरन्तर सहयोगको सवैसंग हार्दिक अपिल पनि गर्दछौ ।

चालु आर्थिक वर्षको विकास तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भइरहेका महत्वपूर्ण समयमा विश्वव्यापीरूपमा फैलिएको कोभिड १९ को महामारीबाट हाम्रा विकासका कार्यक्रमहरु प्रभावित भएका छन् । यसको प्रतिकार्यमा काम गर्दा विकासका कार्यक्रम अगाडी बढाउनु हालको मुख्य चुनौती रहेको छ ।

हामीले आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट निर्माण गर्दा समाजवाद उन्मुख आर्थिक संरचनाको आधार तयार गर्दै समुन्नत, समतामुलक र समृद्ध सिद्ध कुमाख गाउपालीकाको भावि तस्विरलाई सामुन्ने राखेर कोभिड १९ महामारीका तत्कालीन चुनौतीको सामना गरि दिर्घकालिन विकासको मार्गचित्र तय गर्ने दिशामा विनियोजन विधेयक, २०७७ का सिद्धान्त र प्राथमिकताहरु लाई केन्द्रित गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,

सिद्ध कुमाख गाँउपालिकाले समावेशी,दिगो र उच्च आर्थिक बृद्धि हासिल गर्दै **आर्थिक,समाजिक रुपान्तरण र समाजिक न्याय कायम गर्न स्वास्थ्य,शिक्षा,उत्पादन र रोजगार,जीवनस्तरमा रुपान्तरण र दिगो पुर्बाधार** : भन्ने मुल ध्येयका साथ आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को बजेट तर्जुमा गरिने छ । यस दिशामा केन्द्रित भइ अब म यस गाँउसभा समक्ष सिद्ध कुमाख गाँउपालिकाको विनियोजन विधेयक, २०७७ मा समावेश हुने बजेट तथा कार्यक्रमका **सिद्धान्तहरु** प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

नेपालको संविधानले निर्दिष्ट गरेको लोककल्याणकारी राज्यको अवधारणा,नागरिकको मौलिक हक तथा राज्यका निर्देशक सिद्धान्तहरु, समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र, संघिय शासन प्रणाली अनुरूप संघ, प्रदेश र स्थानिय तह वीचको सहअस्तित्व, सहकारीता र समन्वय, सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको सहभागीतामा सामाजिक न्याय सहितको आर्थिक विकास र समृद्धिलाई आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रमको सिद्धान्तको रुपमा अंगिकार गरिने छ ।

बार्षिक बजेट तर्जुमा गर्दा सिद्ध कुमाखवासीको आकांक्षा, नेपाल सरकारको पन्ध्रौ पञ्चवर्षीय योजना, दीगो विकास लक्ष्य, कर्णाली प्रदेश प्रथम पञ्चवर्षीय योजनाको आधारपत्र, सिद्ध कुमाखगाँउपालिकाको बार्षिक नीती तथा कार्यक्रम, **समृद्ध नेपाल र सुखी नेपाली**को दीर्घकालिन राष्ट्रिय आकांक्षा तथा **समृद्ध कर्णाली सुखारी कर्णालीबासी** भन्ने प्रदेश सरकारको अपेक्षा र स्थानिय तहको निर्वाचनको चुनावी घोषणा पत्रमा ध्यान केन्द्रित गर्दै अनपेक्षित रुपमा देखिएको कोभिड १९ को प्रभावबाट सिर्जित विषम अवस्थालाई समेत मुख्य आधारको रुपमा लिइने छ ।

नेपालको संविधानमा उल्लेखित संघ,प्रदेश र स्थानिय तहको एकल तथा साभ्ना अधिकारका सूची राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन, स्थानिय सरकारको कार्य जिम्मेवारी एवं प्राथमिकता,विषयगत शाखाहरु,संस्थागत क्षमता र साधन स्रोतको उपलब्धताका आधारमा आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिने छ ।

बजेट प्रणालीको विनियोजनमा दक्षता, कार्यान्वयनमा उत्कृष्टता र वित्तीय स्वच्छता कायम हुने गरी परिपुरणको सिद्धान्त (Principle of subsidiarity) का आधारमा उत्पादनमुलक र प्रतिफलयुक्त कार्यक्रम एवं आयोजनाहरुमा बजेट विनियोजन गरिने छ ।

सामाजिक रुपमा नागरिहरुका वीचमा रहेका सवै किसिमका विभेदको अन्त्य गरि समावेशी विकास,सामाजिक संरक्षण एवं सुरक्षा सहित आर्थिक समाजिक समानता कायम गर्ने दिशामा बजेट तथा कार्यक्रम केन्द्रित हुनेछ ।

विकासमा सार्वजनिक,निजी,सहकारी एव सामुदायिक क्षेत्रसँग अर्थपुर्ण एवं नतिजामुलक साभ्केदारी गरिने छ । नविनतम प्रविधीको प्रयोग गर्दै परम्परागत **स्थानीय ज्ञान, सीप र जनशक्ति** उपयोग गर्ने गरि बजेट तथा कार्यक्रम तय गरिने छ ।

सभाध्यक्ष महोदय

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को बजेट तथा कार्यक्रमको उद्देश्यहरु प्रस्तुत गर्दछौ ।

- आधारभुत तथा मौलिक हकको रुपमा रहेको स्वास्थ्य सेवाको थप विकास, विस्तार र संस्थागत सुदृढीकरण गरि विश्वव्यापी रुपमा देखिएको कोभिड १९ लगाएतका महामारीको रोकथाम, नियन्त्रण, प्रतिकार्य र उपचार क्षमता बढाउने र नियमित स्वास्थ्य सेवाका माध्यमबाट नागरिकलाई स्वस्थ राख्ने ।
- कृषि, उद्योग तथा वन लगाएतका क्षेत्रको विकास गरी उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि गर्ने ।

- शिक्षामा सबैको समान पहुँच प्राप्त हुने वातावरण तयारी गरि जीवनोपयोगी प्राविधिक तथा व्यवहारिक शिक्षा प्रदान गर्ने ।
- अर्थतन्त्रका सबै क्षेत्रको समावेशी एवं समन्यायिक विकासबाट रोजगारीका अवसरहरु वृद्धि गरि जीवनस्तरमा रुपान्तरण गर्ने ।
- दिगो, गुणस्तरीय र रणनीतिक पूर्वाधारको विकास गर्ने ।
- थप रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्ने ।
- सार्वजनिक स्रोतको प्रभावकारी परिचालनका लागि प्राथमिकिकृत लगानी,आर्थिक अनुशासन,नवीन प्रविधीको उपयोग र प्रशासनिक सुधार गरि सुशासन कार्यम गर्ने ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब विनियोजन विधेयक २०७७, मा समावेश हुने बजेट तथा कार्यक्रमका प्राथमिकता तथा प्रमुख नीतिहरु विषयगत रुपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाकाले विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोभिड १९ को नियन्त्रणलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्ने, सर्वसाधारण जनताले प्रत्यक्ष अनुभुत गर्ने खालका योजना तर्जुमा गर्ने, स्थानीय जनतालाई योजना तर्जुमा साथै कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष सहभागी गराउने, मागमा आधारित कार्यक्रम तथा विकास गतिविधिहरु सञ्चालन गरी यस क्षेत्रका जनताको गरिवी न्यूनीकरण गर्ने, बाँझो जमिनको उपयोग गर्ने, रोजगारी सिर्जना गर्ने प्रमुख नीति लिइएको छ ।

गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोतको न्युनता प्रदेश सरकार र संघीय सरकारबाट प्राप्त हुन सक्ने संकुचनलाई मध्येनजर गरि आगामी आर्थिक वर्षमा उत्पादनमुलक र प्राथमिकतापूर्ण कार्यमा मात्र बजेट विनियोजन गरिने छ ।

परिणाममुखी, प्रतिफलयुक्त, सहभागीमुलक, रोजगारमुलक र दिर्घकालीन प्रभाव पार्ने विकास परियोजना कार्यान्वयनमा विशेष जोड दिइने छ । पुँजीगत खर्च क्षमता बढाउने,चालु खर्च घटाउने र प्रशासनिक खर्च कटाउने नीति लिइने छ ।

स्वास्थ्य तर्फ

१. कोभिड १९ को महामारीबाट सिद्ध कुमाखवासीलाई सुरक्षित राख्न स्वास्थ्य क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार अत्यावश्यक औषधी, उपकरण र स्वास्थ्य सामाग्रीको उपलब्धता र सहज आपूर्तीको व्यवस्था मिलाउदै यसको रोकथाम, नियन्त्रण, प्रतिकार्य र उपचारको उचित प्रवन्ध मिलाइने छ ।
२. स्वस्थ गाउँपालिका समृद्ध गाउँपालिका भन्ने कुरालाई मध्यनजर गर्दै गाउँपालिका अर्न्तगतका स्वास्थ्य चौकी र इकाईहरुमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको सहज पहुँच हुने गरी प्रभावकारी सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
३. स्वास्थ्य सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिका अर्न्तगतका सबै स्वास्थ्य चौकी र इकाईहरुमा ल्यापटप र प्रिन्टरको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. अति विपन्न तथा गरिव नागरिकहरुलाई केन्द्रविन्दुमा राखी पालिकाका विभिन्न स्थानहरुमा विशेषज्ञ डाक्टर सहित घुम्ती स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
५. मातृ र नवजातशिशु मृत्युदर घटाउन गाउँपालिका भित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा अक्सिजन र नेवलाइजरको प्रयोग गरिनेछ, र टोल टोलमा स्वास्थ्यकर्मी तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु परिचालन गरिनेछ ।
६. स्वास्थ्यचौकी र इकाईहरुमा गर्भ जाँच गराउने गर्भवती महिलालाई आयोडिन नुन र सावुनको व्यवस्था गरिनेछ ।

७. सिद्ध कुमाख गापा स्तर १५ सैयाको गाउँ अस्पताल निर्माण गर्न संघिय सरकार सँग पहल गर्ने र स्वास्थ्यचौकी नभएका वडाहरु वडा नं ३ र ४ मा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई सहज र प्रभावकारी बनाउन संघिय सरकारको आर्थिक सहयोगमा भवन निर्माण गरिनेछ ।
८. मातृशिशु स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गरी सुत्केरीभएका आमाहरुलाई शिशुहेरचाह र खानपानमा चेतना बृद्धि गर्न सुत्केरीलाई उपाध्यक्षको कोशेली अर्न्तगत “उपाध्यक्षको पोषण पावर” कार्यक्रम र सुनौला हजार दिनका आमा तथा शिशुहरुको स्वास्थ्य सुधार गर्न बाबालाई चिठी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९. २ वर्ष सम्म नियमानुसार तौल लिई बाल स्वास्थ्य कार्ड अद्यावधिक राखिनेछ, वर्षमा १ पटक स्वस्थ वच्चा प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने र १००० दिने आमालाई सम्मान गरिनेछ ।
१०. स्वास्थ्यचौकीहरुमा ल्याव सेवा विस्तार गरिनेछ । स्वास्थ्यचौकीहरुमा भिडियो एक्सरे सेवाको व्यवस्था मिलाउन पहल गरिनेछ ।

कृषि तथा पशुपन्छी तर्फ

११. सिद्ध कुमाखवासीको खाद्य सम्प्रभुता कायम गर्न कृषि तथा पशुपंक्षीपालनबाट उत्पादन एवं उत्पादकत्व वृद्धि गर्दै व्यवसायिक कृषिको विकास गर्दै अर्थतन्त्रमा यस क्षेत्रको योगदान वृद्धि गर्ने गरि बजेट तथा कार्यक्रम तय गरिने छ । वैज्ञानिक भूमि व्यवस्थापन र भूमि बैकको अवधारणा सहित आधारभुत कृषि उपजमा गाउँपालिकाको आत्मनिर्भरता विकास गर्ने नीति लिइने छ ।
१२. यस विषम परिस्थितीमा सिद्ध कुमाखवासीलाई महामारी र भोकमरीबाट बचाउनु स्थानिय तहको पहिलो प्राथमिकता हो । नागरिकको आधारभुत खाद्य सुरक्षाको प्रत्याभुति गर्न संघ र स्थानीय तहसँगको समन्वय र सहकार्यमा खाद्यान्न लगाएत अत्यावश्यक सामाग्रीहरुको सहज आपुर्तिका लागि उपलब्धताको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१३. गाउँपालिका भित्र उपलब्ध युवा जनशक्ति,कोभिड १९ महामारीबाट स्वदेश र विदेशमा रोजगारी गुमाएका तथा बेरोजगार युवाहरुलाई उद्यमशील एवं स्वरोजगार बनाउन कृषि, उद्योग, पुर्वाधार र पर्यटन क्षेत्रको विकासमा केन्द्रित रहि गरिवी निवारण गर्ने रुपान्तरणकारी बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरिने छ ।
१४. गाउँपालिका स्तरीय कृषि बन नर्सरीलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ । नर्सरीमा उत्पादन भइरहेका सुन्तला, कागती र टिमुल लगाएतका विरुवाहरु अनुदानमा वितरण गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१५. विश्वव्यापी कोरोना महामारीले गर्दा विभिन्न देशबाट फर्किएका तथा कृषि पेशा गर्न चाहने युवाहरुलाई व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालन गर्न नयाँ कृषि व्यवसाय स्थापनाका लागि कृषि ऋणमा व्याज अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१६. व्यवसायिक च्याउ खेती प्रवद्धन, आधुनिक मौरी पालन व्यवसाय विस्तार तथा आकस्मिक बाली संरक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१७. कृषिमा आधुनिकिकरण गर्नको लागि कृषि यान्त्रीकरणमा विशेष जोड दिइनेछ ।
१८. संघिय सरकारको सहयोगमा राष्ट्रिय र स्थानीय महत्वका खाद्य र पोषण सुरक्षामा टेवा पुर्याउने बाली वस्तुको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै कृषक दर्ता व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१९. गाउँपालिका स्तरमा स्थापना भएका कृषि उपज संकलन केन्द्र सञ्चालन गरिनेछ ।
२०. “पशुजन्य (दुग्ध, मासु, अण्डा) उत्पादनमा वृद्धि, आर्थिक उपार्जन सहितको समृद्धि” भन्ने भावलाई मनन गर्दै गाउँपालिकालाई २ वर्ष भित्रमा आत्मनिर्भर बनाउन दुग्ध मासु, अण्डा विपेश कार्यक्रमलाई प्राथमिता दिइनेछ ।
२१. कृषि पेशालाई सम्मानित पेशाको रुपमा विकास गर्न र कृषकलाई उत्प्रेरणा सिर्जना गरि कृषि पेशामा लाग्न प्रेरणा प्रदान गर्न कृषकसँग गाउँपालिका अध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरि उत्कृष्ट कृषकलाई सम्मान गरिनेछ ।

२२. पशुपन्छी नश्ल सुधार पौष्टिक दाना, आहारको व्यवस्था, पशुपन्छी स्वास्थ्य सेवा एवम् उत्पादित पशुजन्य पदार्थको बजारीकरण चारै पक्षलाई समानान्तर रूपमा अगाडी बढाई एकिकृत रूपमा सेवा प्रदान गर्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
२३. पशु बस्तुमा लाग्ने माहामारी रोगका कारण हुने क्षति र कृषकहरुको लगानीमा हुने जोखिमलाई ध्यान दिदै यसको क्षति न्यूनिकरण गर्न नाम्ले तथा अन्य जुकाको औषधी वितरण तथा माहामारी विरुद्धका भ्याक्सिन अभियानका रूपमा सबै वडाहरुमा संचालन गरिनेछ ।
२४. कृषि तथा पशुपन्छी सम्बन्धी तथ्यांक संकलन गरी किसानलाई विभिन्न तहमा वर्गिकरण गरि वर्गिकरणको तह अनुसार अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
२५. बाह्य परजिवीहरुबाट पशुमा हुन गएको क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न प्रत्येक वडाहरुमा एक वडा एक डिपीड ट्यांकी निर्माण गरिनेछ ।
२६. किसानका समस्या समाधान गर्नको लागि किसानको कल सेन्टर स्थापना गरिनेछ ।
२७. पशुपक्ष विमा अनुदान कार्यक्रम व्यवस्था गरिनेछ ।
२८. आवश्यकता र सम्भाव्यता पहिचान गरि पशुपालन व्यवसायलाई विस्तार गर्न गाउँपालिकामा बाखा पकेट क्षेत्र विकास, विस्तार र व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२९. प्रत्येक वडामा कृषि तथा पशु प्राविधिक मार्फत किसानको घरदैलोमा पुगि आवश्यक सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
३०. विभिन्न रोगको निदानको लागि पशु सेवा शाखाको प्रयोगशालालाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

शिक्षा तर्फ

३१. साक्षर सिद्ध कुमाख गाउँपालिका अभियानलाई निरन्तरता दिदै राष्ट्र प्रति बफादार असल नागरिक निर्माण गर्ने दिशामा शिक्षा क्षेत्रका कार्यक्रमहरु केन्द्रित हुनेछन् । संघिय तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा प्राविधिक, व्यवसायिक, रोजगारमुलक र जीवनोपयोगी शिक्षाको विकास गरिने छ । भाषा, संस्कृती, साहित्य र कलाको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिने छ ।
३२. सबैका लागि समावेश र समतामुलक गुणस्तरिय शिक्षा र जीवनपर्यन्त सिकाइको अवसर सुनिश्चित गर्ने सन् २०३० सम्मको दिगो विकासको लक्ष्य पुरा गर्न विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम, अनिवार्य तथा निशुल्क आधारभुत शिक्षा, निशुल्क माध्यमिक शिक्षा, प्रारम्भिक बालबिकासमा सबैको पहुँच सुनिश्चित, प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षामा समान पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धि, जीवनपर्यन्त सिकाइका अवसर प्रदान, प्रौढ शिक्षा, युवा शिक्षा, किशोर किशोरी शिक्षा लगायतका कार्यक्रमलाई अगाडि ल्याइनेछ ।
३३. कोभिड १९ का कारण पठनपाठनमा भएको अवरोधलाई दृष्टिगत गरि वैकल्पिक विधिको रूपमा दूर शिक्षा तथा खुला शिक्षा (भर्चुअल कक्षा, अनलाइन कक्षा, टेलिभिजन तथा रेडियो) मार्फत नयाँ शैक्षिक सत्रको पठनपाठन अगाडि बढाइनेछ ।
३४. कोरोना भाइरसको संक्रमणको कारण विद्यार्थीमा परेको मनोसामाजिक असर निवारण गर्न सकरात्मक सोच सहीत सिर्जनशिलता विकासका क्रियाकलाप सञ्चालन र सि.एम.सि. नेपालसँग गरेको सम्झौता अनुरूप विद्यालयमा मानसिक स्वास्थ्य कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
३५. विद्यालयको पुर्वाधार विकास, अपांगता भएका बालबालिकाका लागि विशेष कक्षा सञ्चालन, छात्र छात्रालाइ छुट्टाछुट्टै र बालमैत्री एवं अपांगमैत्री शौचालय, बालबिकास सृष्टिकरण, निशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण, स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण, विद्यालयहरुको खेलमैदानको सुदृढिकरण गरिनेछ ।

३६. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीलाई विद्यालयमा टिकाइ राख्न दिवा खाजा कार्यक्रम लागु, सबै विद्यालयमा पोषण कक्षा, छात्राहरुलाई सेनेटरी प्याड वितरण, कक्षा १ देखि १२ सम्मका लक्षित बर्गलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ ।
३७. विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तरिय, जिवनपयोगि र प्रविधिमैत्री बनाउन कम्प्युटर नभएको विद्यालयलाई आवश्यक सहयोग, जडान गरिएका इहाजिरि, सिसि क्यामेरा, टि.भि., इन्टरनेट, पुस्तकालाय र विज्ञान प्रयोगशालाको आवश्यक व्यवस्था गरि निरन्तर अनुगमन तथा मुल्यांकन गरी प्रभावकारी बनाइनेछ ।
३८. विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार्नको लागि प्रधानमन्त्रि स्वरोजगार कार्यक्रमबाट शिक्षित बेरोजगारहरुलाई मोबाइल शिक्षकको रुपमा परिचालन गरि अपुग जनशक्तिलाई व्यवस्थापन, १-५ कक्षामा **talking teacher** लागु, शिक्षक,अभिभावक र विद्यार्थीविचको त्रिकोणात्मक सम्बन्धलाई थप सुदृढ बनाइनेछ ।
३९. विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर थप सुधार गर्न, शिक्षकको योग्यता परिक्षण, अगुवा/ नमुना विद्यालयको निरीक्षण, प्र.अ. को अन्तर विद्यालय भ्रमण, शिक्षक क्षमता विकासका कार्यक्रम उत्कृष्ट शिक्षकलाई प्रोत्साहन र उत्कृष्ट विद्यार्थीलाई प्रोत्साहन गर्न कक्षा ८ र १० का छात्र छात्रालाई प्रोत्साहन पुरस्कार प्रदान गरिनेछ ।
४०. सबै सामुदायिक विद्यालयहरुको बर्षमा कम्तीमा तीन पटक सम्म नियमित विद्यालय अनुगमन तथा निरीक्षण गरी विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
४१. गा.पा. अन्तर्गतका सबै सामुदायिक विद्यालयलाई संस्थागत तथा निजि विद्यालय सरह सबल, सक्षम, प्रतिस्पर्धि बनाउन आधारभुत तह १-३ कक्षामा अंग्रेजी माध्यमबाट पढाई सञ्चालन गर्न सबै सामुदायिक विद्यालयसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
४२. सबै विद्यालयमा जंकफुड निषेध गरिनेछ ।
४३. विद्यालयका सबै किशोर किशोरीलाई आइरन चक्की वितरण गर्ने साथै स्वास्थ्यकर्मीद्वारा स्वास्थ्य शिक्षा दिइनेछ ।
४४. बहुक्षेत्रीय पोषण सरोकारवालासँग समन्वय गरी गाउँपालिकाका सबै विद्यालयमा पोषण कक्षालाई थप प्रभावकारी बनाउन अतिरिक्त क्रियाकलाप (बक्तृत्वकला, हाजिरीजवाफ, डकुमेन्ट्री प्रदर्शनी) सञ्चालन गरिनेछ ।

लक्षितवर्ग तर्फ

४५. महिलाहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि चेतनामुलक र सीपमुलक कार्यक्रमहरु ल्याईनेछ । लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धि कार्यक्रमहरु ल्याईने छ ।
४६. जातिय,लैंगिक तथा समाजिक आर्थिक गतिविधीमा रहेका सबै प्रकारका विभेद अन्त्य गर्ने नीति लिइने छ । जातिय तथा लैंगिकमैत्री बजेट प्रणाली मार्फत दलित,महिला उत्थान,सशक्तिकरण र विकासका क्रियाकलाप सन्चालन गरिने छ । दलित समुदायको शैक्षिक तथा आर्थिक स्तर उठाउन परम्परागत सीप संरक्षण गर्दै आर्थिक उर्पाजनमा प्रयोग गर्ने एवं अन्य सीपमुलक कार्यक्रमहरु सन्चालन गरिने छ ।
४७. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण सम्बन्धि चेतनामुलक कार्यक्रमहरु ल्याईनेछ ।
४८. ज्येष्ठनागरिक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै ज्येष्ठ नागरिक हरुले भोग्नुपरेको समस्याहरुबारे अर्न्तक्रिया कार्यक्रम गरिने छ ।
४९. समृद्ध सिद्ध कुमाख निर्माणका भावि कर्णधारको रुपमा रहेका हाम्रा बालबालिकाको उज्वल भविष्यका लागि शारीरिक,मानसिक र शैक्षिक क्षमता अभिवृद्धिका साथै उनीहरुको संरक्षण,विकास र सहभागीता सुनिश्चित गरिने छ ।
५०. बाल क्लवहरु गठन तथा संचालन गरिने छ । बालबालिकाहरुको क्षमता विकास तथा नेतृत्व विकास सम्बन्धि तालिम संचालन गरिनेछ ।

५१. बाल विवाह विरुद्धको जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ । किशोरिहरुको लागि जीवनोपयोगी तालिम संचालन गरिनेछ ।
५२. अपांगता भएका ब्यक्तिहरुको लागि सीप मुलक तालिम र व्यवसाय प्रवर्द्धन अनुदान दिईनेछ । अपांगता भएका ब्यक्तिहरुलाई सम्मान गरिने छ ।
५३. अपांगता परिचयपत्र नविकरण तथा वितरण सहजीकरण गर्नका लागि शिविर संचालन गरिनेछ ।
५४. उद्यमशिलता प्रवर्द्धनका लागि महिला उद्यमीहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

भौतिक पूर्वाधार, पर्यटन विकासतर्फ

५५. सडक लगायतका भौतिक पूर्वाधारको दिगो विकासका लागि संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिने छ भने गाँउपालिका मार्फत सम्पन्न गर्न आवश्यक सडक संजाललाई निरन्तरता दिइने छ । आधारभुत स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था,उत्पादन बृद्धिको लागि सिचाइको व्यवस्था र उर्जा विकासलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
५६. यस गाउँपालिकाको गौरवको योजनाको रुपमा रहेको चिनाली उचाल्ने सडक खण्ड यसै आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गरिनेछ ।
५७. ढोरचौर छापडाडा हुदै सुर्खेत जोड्ने सडक बाटो स्तरउन्नती गर्नको लागि प्रदेश सरकार सँग माग गरिनेछ । त्यसैगरी ढोरचौर देखि माभखर्क-राम्री हुँदै छापडाडा सडक जोड्नको लागि प्रदेश सरकार सँग समपूरक अनुदान माग गरिनेछ ।
५८. चालु आवमा सञ्चालन भैरहेका ठुला भौतिक निर्माणका कार्यहरुलाई आगामि आवमा पनि निरन्तरता दिइनेछ साथै वडा नं २ को प्रशासनिक भवन निर्माणको काम थालनी गरिनेछ ।
५९. संघिय सरकारको विशेष पूजिगत अनुदान सहायतामा स्वास्थ्यचौकी बाँभकाडा र बाल कल्याण आवि फलाँटेमा भवन निर्माण गरिनेछ ।
६०. गाउँपालिका भित्र विद्युत नपुगेका स्थानहरुमा विद्युत संरचना विस्तार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६१. गाउँपालिका स्तरको रिडरोडलाई प्राथमिकतामा राखी सडक नपुगेका स्थानमा सडक निर्माण कार्यलाई जोड दिइनेछ । साथै गाउँपालिका भित्रका सञ्चालनमा रहेका सडकहरुलाई नियमित रुपमा मर्मत सम्भार गरिनेछ ।
६२. खानेपानी अभाव भएका वस्तीहरुमा स्वच्छ खानेपानीको सूविधा उपलब्ध गराउन खानेपानी आयोजनाहरु सञ्चालन गरिनेछ । बजार क्षेत्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
६३. यस क्षेत्रमा रहेका जडीबुटीलाई जनताको आयआर्जनको मुख्य स्रोतका रुपमा विकास गर्दै महत्वपुर्ण तथा बहुमुल्य जडिबुटीहरुको संकलन, प्रशोधन केन्द्र स्थापना र बजारीकरणका लागि विभिन्न निकायसँग सहकार्य र समन्वय गरी उचित व्यवस्था गर्ने तर्फ ध्यान केन्द्रित गरिनेछ ।
६४. गाँउपालिका अन्तर्गत रहेको उच्च पर्यटकिय सम्भावनालाई उपयोग गरी आन्तरिक पर्यटन तथा बाह्य पर्यटकको आगमन बृद्धि गर्न पर्यटकिय क्षेत्रको विकास गरिने छ ।
६५. सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाको कुमाखलेख र सिद्ध गुफा क्षेत्र प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रुपमा रहेका छन् । यी दुवैलाई पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रुपमा विकास गर्नका लागि सिद्ध गुफा र कुमाख लेख जोडी पदमार्ग निर्माण गर्न प्रदेश सरकार सँग निरन्तर पहल गरिनेछ ।

सुशासन तर्फ

६६. न्याय सम्पादन कार्यलाई प्रभाकारी बनाउन न्यायमा जनताको पहुँच कार्यक्रम गरिनेछ । दिगोविकास र पारदर्शिता कायम गर्न जनता सँग जनप्रतिनिधी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइ जनगुणासाहरुको सम्बोधन गरिनेछ ।
६७. सार्वजनिक निकायबाट प्रवाह हुने सेवाको प्रभावकारिता वद्धि, गुनासो व्यवस्थापन, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, नागरिक वडापत्र, सुचनाको हकको प्रत्याभूति, पारदर्शिता, जवाफदेहिता, भ्रष्टाचार निवारण लगायतका कार्यहरु मार्फत सुशासन अभिवृद्धि गर्ने कार्यहरुलाई उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

६८. व्यक्तिगत घटना दर्ता र सामाजिक सुरक्षा वितरण प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउनको लागि कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंक मार्फत वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६९. सुशासन कायम गर्नको लागि सूचना र प्रविधिको क्षेत्रले अहम भूमिका खेल्ने हुदाँ सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरूमा मनिटरिङ सिस्टम मार्फत गाउँपालिकासँग प्रत्यक्ष जोडिने प्रविधिको व्यवस्था गरिनेछ ।
७०. उपभोक्ता हित संरक्षणका लागि बजार अनुगमनलाई कडाइका साथ अबलम्वन गरिनेछ ।
७१. शिक्षक,अभिभावक र बालबालिकाहरूको भावनात्मक तथा व्यवहारिक पक्षमा सुधारात्मक सहयोगका लागि विद्यालय मानसिक स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई प्रभावकारीताका साथ सन्चालन गरिने छ ।
७२. समुन्नत समाज निर्माण गर्न र जनसांख्यिक लाभको रूपमा रहेको युवा जनशक्तिलाई सीपमुलक तालिम,उत्पादन र विकासमा सक्रिय सहभागी गराइने छ । स्वस्थ नागरिक तयार गर्न र खेलको माध्यमबाट गाँउपालिकाको पहिचान बृद्धि गर्न खेल पुर्वाधारको निर्माण,पालिका स्तरीय प्रतियोगिता सन्चालनको पुर्व तयारी तथा खेलाडीको वृद्धिविकासमा विशेष प्राथमिकता दिइने छ ।
७३. संघ,प्रदेश सँगको समन्वयमा विपद व्यवस्थापनको लागि पुर्व तयारी, प्रतिकार्य, राहत र पुनर्स्थापनाका कार्यक्रमहरू सन्चालन गरिने छ ।
७४. बाढी,पहिरो,आगलागी लगायतका प्रकोपबाट पीडित परिवारलाई निर्धारण गरे अनुसार राहत उपलब्ध गराइने छ ।
७५. वन लगाएत प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने आन्तरिक राजस्व संकलनको दायरा फराकीलो गर्ने तथा सरलीकृत कर प्रणालीको विकास गरी आन्तरीक श्रोतको परिचालनमा जोड दिइने छ । राजश्व संकलन प्रणालीलाई थप सुधार गर्दै नागरिकले तिरेको करको सदुपयोगको सुनिश्चित गरिने छ ।
७६. विपन्न ,भूमिहिन, सुकम्वासी लगायत विकासको दृष्टिले पछि परेका वर्ग,समुदाय र क्षेत्रलाई बजेट विनियोजनमा प्राथमिकता दिइ प्रदेशको सोच र योजनालाई कार्यान्वयन गरिने छ ।
७७. संघ,प्रदेश र गाँउपालिका तहका कार्यक्रम तथा आयोजनामा दोहोरोपना नहुने गरी सन्तुलन रूपमा बजेट विनियोजन गरिने छ भने लागत साभेदारीको योजनाका लागि पनि बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
७८. आफ्नो गाँउ आत्म निर्भर बनाऔं भन्ने प्रदेश सरकारको मुल मन्त्रलाई आत्मासाथ गरि वित्तिय हस्तान्तरणको माध्यमबाट स्थानिय तहसँगको समन्वय र सहकार्यमा उत्पादनमुलक र विशेष प्रकृतिका आयोजना कार्यान्वयनलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
७९. सिद्ध कुमाखवासीलाई सुशासनको प्रत्याभुति दिन शान्ति सुरक्षा,सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार,मितव्ययिता र वित्तीय अनुशासन,प्रभावकारी खरिद व्यवस्थापन,सदाचारिताको थप विकास र नतिजामुलक अनुगमन मुल्यांकनलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ । स्वच्छ,सक्षम,निष्पक्ष,पारदर्शी,प्रविधी मैत्री,सहभागीतामुलक,उत्प्रेरित र जनउत्तरदायी प्रशासनको विकास गरिने छ ।
८०. हरित अर्थतन्त्रको प्रवर्द्धन गरिनेछ । प्राकृतिक प्रकोपसँग जुध्न सक्ने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, बाढी पहिरो नियन्त्रण, फोहोरमैला व्यवस्थापन लगायतका विषयलाई महत्वका साथ सम्बोधन गरिनेछ । सडक बाटो निर्माण गर्दा हुनजाने माटो र रुखहरूको क्षतीलाई नियुनीकरण गर्नुका साथै सामुदायिक बनहरू मार्फत वृक्षरोपन कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८१. सिद्ध कुमाख गाँउपालिकाका नीति तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा,बजेट निर्माण,कार्यान्वयन तथा अनुगमन र मुल्यांकनमा जनप्रतिनिधीको भुमिका र स्वामित्व बृद्धि गरिने छ ।
८२. कोभिड १९ को चुनौतीको वीचमा सिद्ध कुमाख गाँउपालिका जनप्रतिनिधीहरूको यो सम्मानित थलोमा बसेर महामारीको चुनौतीसँग मुकाविला गर्दै गाँउपालिकाको विकास,समृद्धि र सिद्ध कुमाखवासीको खुसीको लागि हामी खुल्ला र रचानात्मक छलफल गर्नेछौ । छलफलबाट नतिजा निकाल्न सहयोग पुग्ने गरि वहस गरौ र साभ्का निष्कर्षमा पुगौं भन्ने हाम्रो अनुरोध छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अव म चालु आ.वको बजेट समिक्षा प्रस्तुत गर्ने अनुमति माग्दछु ।

चालु आ व २०७६।७७ मा यस गाउँपालिकाले संशोधित कुल बजेट रु ३० करोड ४९ लाख ५८ हजार रहेको छ । विश्वव्यापी रुममा अनपेक्षित रुपमा सिर्जना भएको कोभिड १९ का कारण चालु आवमा पुजिगत बजेट तर्फ विनियोजन गरिएको ढोरचौर लिफ्ट सिस्टम खानेपानी योजना लगाएत लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु कार्यन्वयनमा आउन सकेनन् । जसको कारण ३ करोड बचत हुने देखिन्छ ।

विगतका वर्षहरु भै यस वर्ष पनि राजश्व परिचालनको हिस्सा ज्यादै नै न्यून रह्यो । यस चालु आ.व. मा गाउँपालिकाले ४० लाख राजस्व उठाउने लक्ष्य लिएकोमा एकदमै न्यून मात्रामा राजस्व संकलन भएको छ । न्यून राजस्व उठ्नुको प्रमुख कारण भनेको गाउँपालिकाको मेसिन उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालित योजनाहरुमा अपेक्षित मात्रामा प्रयोग नहुनु, बहाल विटौरी कर उठन नसक्नु, कोभिड १९ का कारण निकासी कर, मालपोत लगायत अन्य कर, शुल्क र दस्तुर नउठनु रहेका छन् ।

यस गाउँपालिकाको एकिकृत, समावेशी र नतिजामुखी विकासका लागि देहाय बमोजिमका समस्या र चुनौतीहरु विद्यमान रहेको जानकारी गराउन चाहन्छु ।

- ❖ कोभिड १९ महामारीको रोकथाम र यस बाट सृजित परिस्थितिको व्यवस्थापन गर्नु प्रमुख चुनौती रहेको छ ।
- ❖ स्थानीय टोल, बस्ती र समुदायको परिचालन र सहभागिता बाटै सम्बोधन हुन सक्ने स-साना योजनाका मागहरु सम्बोधन गर्नुपर्ने अवस्था छ ।
- ❖ योजना छनौट प्रक्रियामा सचेतनाको अभावले प्रतिफल नदिने र अनुत्पादक क्षेत्रका योजनाहरु माग हुने विषयमा पर्याप्त सचेतना पुऱ्याउन सकिएको छैन ।
- ❖ जनसहभागितामा आधारित, सन्तुलित र न्यायोचित विकास गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण छ ।
- ❖ लक्षित समूहहरुमा जीवन-यापनका आधारभूत सीप प्रदान गरी आय-आर्जन वृद्धि गर्नेखालका कार्यक्रम छनौट र कार्यन्वयन गर्न चुनौती देखिएको छ ।
- ❖ सीमित स्रोत र साधनको कारण गाउँपालिकाको पूर्वाधार तयार गरी संस्थागत विकास तथा सुधार गर्न चुनौतीपूर्ण छ ।
- ❖ पूर्वाधारको अभाव तथा सेवा उद्योगको अभावमा पर्यटन प्रबर्द्धन गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण छ ।
- ❖ आयोजना सञ्चालनमा जनसहभागिता वृद्धि गर्दै पारदर्शिता, जवाफदेहिता, सुशासन र आयोजना प्रति अपनत्व अभिवृद्धि गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण देखिएको छ ।
- ❖ गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्रको कर संकलन गर्न करदाताहरुको अपेक्षित सहयोग प्राप्त गरी आन्तरिक आय अपेक्षित रुपमा वृद्धि गर्नु चुनौतीपूर्ण छ ।
- ❖ गाउँपालिकाको क्षमता र जन अपेक्षा बीच ठूलो अन्तर रहेको छ ।

उल्लेखित समस्याहरुका बीच यस गाउँपालिकामा देहायका अवसर र सम्भावनाहरु छन् ।

- ❖ कोभिड १९ का कारण जिल्ला तथा देश बाहिर रहेका युवा जनशक्ति ठुलो मात्रामा घर फर्किएका छन् । उनिहरुको सिप क्षमताको भरपुर सदुपयोग गरी बाँफो जमिनको उपयोग मार्फत कृषि क्षेत्रको विकास तथा उद्यमशिलताको सिर्जना गरी आय आर्जनको माध्यमबाट आत्मनिर्भरताको बाटोमा अघि बढ्नका लागि अनुकूल समय रहेको छ ।
- ❖ संविधान कार्यान्वयनको पहिलो पाइलाका रुपमा गाउँपालिका स्थापना भएको यो ३ वर्ष भित्र जनताको विकास प्रतिको उत्साह, अपेक्षा र उर्जा बढ्दो छ ।
- ❖ विगत लामो समयदेखि जनप्रतिनिधिविहीन अवस्थाको अन्त्य भई स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात जनप्रतिनिधीहरुको पदवहाली भइसकेकाले जनमतअनुसार द्रुत गतिमा विकासका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने साथै सोको जवाफदेहिता, पारदर्शिता कायम गरी सुशासन कायम गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ ।
- ❖ स्थानीय तहमा नै योजना बनाई कार्यान्वयन हुने भएकाले आवश्यकता र मागमा आधारित विकासको सम्भावना बढेको छ । कृषि, ब्यापार, जडीबटीको माध्यमबाट स्थानीय जनताको आयस्तरमा वृद्धि गरी गरिवी न्युनीकरण गर्ने तथा समावेशी र समतामुलक विकासको प्रचुर सम्भावना छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

उपस्थित महानुभावहरु,

अव म आगामी आर्थिक वर्षको आय प्रक्षेपणको विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । राजश्व परामर्श समितिको सिफारिस अनुसार आगामी आ.व. २०७७/७८ मा गाउँपालिकाले लगाउने कर तथा शुल्क, दस्तुर आदिबाट कुल ३० लाख राजश्व प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ । आ.व. २०७७/७८ को लागि करका दरहरु यथावत राखी दायराहरु फराकिलो बनाएको छु । जनतालाई कर तिर्नुपर्ने दायित्वलाई अभ्यस्त गराउन आगामी आ.व.को लागि आफुले तिर्नुपर्ने सम्पूर्ण करहरु असोज मसान्तभित्र तिरेमा १० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाएको छु । विगतका वर्षहरुमा आफुले बुझाउनु पर्ने बक्यौता करहरु चालु आ.व.को असार मसान्तभित्र बुझाएमा दण्ड जरिवाना तथा विलम्ब शुल्कहरु मिनाहा हुने व्यवस्था मिलाएको छु । आ.व. २०७७/७८ को लागि करको दर अनुसूचिमा उल्लेख गरिएको छ ।

१. मिति २०७७ साल जेष्ठ महिनाको १५ गते व्यवस्थापिका संसदमा केन्द्रिय सरकारका अर्थमन्त्रीले पेश गरेको बजेट घोषणामा आ.व. २०७७/७८ मा यस गाउँपालिकाको लागि नेपाल सरकारले दिने वित्तिय समानीकरण अनुदानको हिस्सा रु. ७ करोड २६ लाख प्राप्त हुनेछ भने सशर्त अनुदानको रुपमा रु. १० करोड ७४ लाख प्राप्त हुनेछ । त्यसैगरी संघिय सरकारबाट राजस्व बाडफाड अर्न्तगत रु ५ करोड ५७ लाख ९९ हजार ६ सय ६० तथा विशेष पुँजिगत अनुदान रु. १ करोड ५० लाख प्राप्त हुनेछ ।

२. यस वर्ष कर्णाली प्रदेश सरकारबाट यस गाउँपालिकाको लागि वित्तिय समानीकरण अनुदान तर्फ ९९ लाख ७५ हजार प्राप्त हुनेछ । प्रदेश सरकारबाट राजस्व बाडफाड बापत रु ४ लाख १३ हजार प्राप्त हुनेछ ।

३. यस गाउँपालिकाको संचित कोष खातामा चालु वर्षको खर्च हुन नसकी बाँकी रकम अनुमानित रु ३ करोड रहने देखिन्छ । आगामी वर्षको लागि आन्तरिक आय ३० लाख हुने अनुमान छ ।

४. अतः यी सम्पूर्ण रकमहरुको जम्मा गरी आगामी आ.व. २०७७/७८ को लागि यस सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाबाट परिचालित हुने कुल बजेट सिमा रु. २९ करोड ४१ लाख ८७ हजार ६ सय ६० रहेको छ । संघिय सरकार तथा प्रदेश सरकार बाट गाउँपालिकालाई आगामि आ.व.को लागि प्राप्त हुन सक्ने समपूरक अनुदान तथा विषेश अनुदान यसमा समावेश गरिएको छैन प्राप्त भएको छैन साथै गाउँपालिकालाई निशुल्क प्राप्त हुन सक्ने जग्गा, श्रम तथा जनसहभागिताको रकम पनि समावेश गरिएको छैन ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अव म व्ययको अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१. आगामी वर्षको कुल बजेट रु. २९ करोड ४१ लाख ८७ हजार ६ सय ६० मध्ये चालुतर्फ जम्मा रु ९ करोड १० लाख १८ हजार अर्थात ३०.९४ प्रतिशत, पुँजीगत तर्फ रु ९ करोड ५७ लाख ७० हजार अर्थात ३२.५५ प्रतिशत विनियोजन गरिएको छ । नेपाल सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान १० करोड ७४ लाखलाई चालु पुँजिगत नछुट्याएर सम्बन्धित शिर्षकमा एकमुष्ट विनियोजन गरिएको छ, जुन ३६.५१ प्रतिशत रहेको छ । लक्षित वर्गका लागि छुटाइएको बजेट र विभिन्न सिपमूलक आयआर्जन र जनचेतनामूलक कार्यक्रमलाई चालुखर्चमै समावेश गरिएकोले चालु खर्चको प्रतिशत बढेको देखिन गएको छ ।

२. चालु आ.व.मा संचालन भएका गाउँपालिका र वडाकार्यालयहरुको भवन निर्माणलाई क्रमागत रुपमा संचालन गर्नका लागि पर्याप्त बजेट विनियोजन गरेको छु । भवन निर्माण तर्फ कुल १ करोड ७२ लाख ७० हजार विनियोजन गरेको छु ।

४. ५ ओटै वडाहरुमा विद्युत विस्तारको लागि ६० लाख तथा यातायात पुर्वाधार खानेपानि र सिचाइ तर्फ १ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

५. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र सुशासनतर्फ रु ५० लाख ४१ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

६. कोरोना नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि रु ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
७. कोभिड १९ का कारणले रोजगार गुमाएका नागरिक र बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई मध्यनजर गरी अध्यक्ष रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि रु २५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
८. व्यवसायिक रुपमा कृषि तथा पशुपालन व्यवसाय गर्न चाहने नयाँ कृषकहरुका लागि कृषि ऋणमा व्याज अनुदान दिनको लागि रु १५ लाख छुट्टाएको छ ।
९. कृषि र पशु सेवाका कार्यक्रमतर्फ रु. ८० लाख तथा लक्षित वर्गका लागि रु. ३० लाख तथा शिक्षा क्षेत्रमा ९० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
१०. गाउँपालिका र वडा कार्यालयको प्रशासकीय भवन डिपिआर सम्पन्न भएका सडक योजनाहरु खानेपानीका योजनाहरुको लागि समपुरक कोषमा ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
११. संघिय सरकारबाट विशेष पुजिगत अनुदान अन्तर्गत स्वास्थ्य चौकी बाभ्रँकाडाँको भवन निर्माणको लागि रु. १ करोड तथा श्री बाल कल्याण आ.वि. फलाटेको लागि ५० लाख रकम विनियोजन भएको छ ।

आय-व्यय विवरण तथा कार्यक्रम र आयोजनाहरुको विस्तृत विवरण अनुसूचिमा संलग्न गरेको छु ।

प्रस्तुत नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको कार्यान्वयनबाट गाउँपालिकाले आर्थिक, सामाजिक एवं पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा फड्को मारी दिगो तथा समावेशी विकास सहितको समृद्ध गाउँपालिका निर्माणको लागि आधार खडा हुने विश्वास लिइएको छ ।

सभाअध्यक्ष महोदय,

आदरणीय सम्पूर्ण महानुभावहरु,

यस गाउँपालिकाको वार्षिक बजेट, नीति र कार्यक्रमहरु तयारीको क्रममा विभिन्न चरणमा आफ्नो अमूल्य सुझाव र सहयोग सहित सहभागी हुनु भएका गाउँपालिकाका सम्पूर्ण जनसमुदायहरु, गाउँपालिकाका अध्यक्ष ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, वडाध्यक्ष ज्यूहरु, गाउँकार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्य ज्यूहरु, गाउँपालिकाका कर्मचारीहरु, विभिन्न विषयगत शाखाका प्रमुख एवं कर्मचारीहरु, गै.स.स., नागरिक समाज, पत्रकार मित्रहरु लगायत अन्य सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुमा समेत हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । अन्त्यमा प्रस्तुत योजना, नीति र कार्यक्रमहरुको दफावार छलफलको लागि सक्रिय सहभागिता जनाइ बजेट तथा कार्यक्रम यथार्तपरक र बस्तुनिस्त बनाउनमा गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्य ज्यूहरुमा हार्दिक अनुरोध गर्दै विदा हुन अनुमति चाहन्छु ।

धन्यवाद ।